

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 696/2023
19.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Светлане Томић Јокић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 3. у вези става 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца КТЗ 127/23 од 13.06.2023. године поднетом против правноснажне пресуде Основног суда у Прокупљу К 378/22 од 22.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 19.09.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца КТЗ 127/23 од 13.06.2023. године поднет против правноснажне пресуде Основног суда у Прокупљу К 378/22 од 22.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу К 378/22 од 22.12.2022. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 3. у вези става 2. КЗ, па му је изречена условна осуда тако што је утврђена, као главна казна, казна затвора у трајању од 30 дана, с тим да се иста неће извршити уколико окривљени у року од једне године, по правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело, те је, на основу члана 48. и 50. КЗ, осуђен на новчану казну, као споредну казну, у износу од 10.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од три месеца, од дана правноснажности пресуде, при чему је одређено да ће суд, уколико окривљени у наведеном року не плати новчану казну, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан затвора. Окривљени је обавезан да у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, плати суду паушални износ од 2.000,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде, Врховни јавни тужилац је поднео захтев за заштиту законитости КТЗ 127/23 од 13.06.2023. године, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, у вези члана 258. ст.1.

и 4. и члана 424. став 1. тачка 6) и 8) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев, побијану пресуду укине и списе предмета врати суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца браниоцу окривљеног АА, адвокату Ивану Копривици, те је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списа предмета са правноснажном пресудом против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца је неоснован.

Врховни јавни тужилац у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаном правноснажном пресудом Основног суда у Прокупљу К 378/22 од 22.12.2022. године учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, у вези члана 258. став 1. и 4. и члана 424. став 1. тачка 6) и 8) ЗКП, са образложењем да „одлука суда о имовинскоправном захтеву“, у смислу одредбе члана 258. ст.1. и 4. ЗКП, обухвата како одлуку о досуђивању захтева, тако и одлуку о упућивању на парницу, дакле, није остављено дискреционој оцени суда да ли ће о постављеном захтеву пресудити или ће упутити на парницу, већ суд, ако су испуњени услови за пресуђење, мора донети одлуку о самој ствари.

Надаље, према наводима захтева, чланом 424. став 1. тачка 6) ЗКП, прописано је да ће суд у пресуди у којој се оптужени оглашава кривим изрећи одлуку о имовинскоправном захтеву, а тачком 8) истог члана одлуку о трошковима кривичног поступка, док је чланом 517. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се позива првостепени суд у побијаној пресуди, прописано да се осуђујућа пресуда доноси ако се оптужени сагласио са предлогом јавног тужиоца изнетим на рочишту, па имајући у виду да је оштећени ББ, поднео предлог за остваривање имовинскоправног захтева, у смислу члана 50. став 1. тачка 1) ЗКП, то је суд био у обавези да донесе одлуку о имовинскоправном захтеву на име ангажовања пуномоћника оштећеног, адвоката Слободана Костића, поновно излажење геометра и других трошкова. Како изрека правноснажне пресуде Основног суда у Прокупљу К 378/22 од 22.12.2022. године, не садржи одлуку суда о имовинскоправном захтеву сведока оштећеног ББ, као ни одлуку о трошковима кривичног поступка, сходно одредби члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП. то је побијаном правноснажном пресудом учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Из списа предмета произлази да је Основни јавни тужилац у Прокупљу поднео Основном суду у Прокупљу оптужни предлог Ктп 319/22 од 21.11.2022. године, против окривљеног АА, због постојања оправдане сумње да је извршио кривично дело спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 3. у вези става 2. КЗ и предложио да се на основу члана 512. став 1. ЗКП, пред тим судом закаже и одржи рочиште за изрицање кривичне санкције, на које позвати Основног јавног тужиоца у Прокупљу,

окривљеног АА и његовог браниоца, адвоката Ивана Копривицу, а да суд, уколико се окривљени не сложи са предложеном санкцијом, закаже главни претрес, на који ће поред окривљеног и његовог браниоца, позвати и сведока оштећеног ББ са пуномоћником Слободаном Костићем.

Након одржаног рочишта, Основни суд у Прокупљу је на основу члана 517. став 2. тачка 1) ЗКП, донео пресуду К 378/22 од 22.12.2022. године, којом је окривљени оглашен кривим због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 3. у вези става 2. КЗ, па му је изречена условна осуда и утврђена, као главна казна, казна затвора у трајању од 30 дана, с тим да се иста неће извршити уколико окривљени у року од једне године од правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, те је на основу члана 48. и 50. КЗ осуђен на новчану казну, као споредну казну, у износу од 10.000,00 динара. Окривљени је обавезан да у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, плати суду паушални износ од 2.000,00 динара. Надаље, према стању у списима предмета, сведок ББ је испитан од стране Основног јавног тужиоца у Прокупљу, у својству оштећеног, у присуству пуномоћника адвоката Слободана Костића, о чему је сачињен записник Кт 494/22 од 14.11.2022. године, из којег произлази да је оштећени, пошто је упознат са својим правима из члана 50. ЗКП, изјавио да се придружује кривичном гоњењу окривљеног и истиче имовинскоправни захтев. Пуномоћник оштећеног, адвокат Слободан Костић, је у поднеску од 17.11.2022. године, поднетом Основном јавном тужиоцу у Прокупљу, навео да оштећени трпи штету, јер ће морати поново да изводи геометра и да, као неука странка, ангажује адвоката.

Одредба члана 252. ЗКП, прописује опште услове и предмет имовинскоправног захтева, па је ставом 1. тог члана одређено да ће се имовинскоправни захтев који је настао услед извршења кривичног дела или противправног дела које је у закону одређено као кривично дело, расправити на предлог овлашћених лица у кривичном поступку, ако се тиме не би знатно одуговлачио тај поступак, а ставом 2. истог члана је прописано да се имовинскоправни захтев може односити на накнаду штете, повраћај ствари или поништај одређеног правног посла.

Према одредби члана 253. став 1. ЗКП, имовинскоправни захтев у поступку може поднети лице које је овлашћено да такав захтев остварује у парничном поступку. Према томе, овлашћени подносилац имовинскоправног захтева у кривичном поступку је оштећени и друго лице, које би захтев за накнаду штете, повраћај ствари или поништај одређеног правног посла, могло захтевати у парничном поступку.

Одредба члана 2. став 1. тачка 11) ЗКП, законски израз, „оштећени“ дефинише као лице чије је лично или имовинско право кривичним делом повређено или угрожено. У лична права спадају, између осталог, право на живот, психички и физички интегритет, достојанство личности..., а у имовинска права, поред осталог, спадају стварна и облигациона права, укључујући и право на накнаду штете.

Из изреке правноснажне пресуде произлази да је окривљени АА, оглашен кривим због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 3. у вези става 2. КЗ, јер је у време и месту означеном у изреци пресуде са директним

умишљајем у урачунљивом стању, уклонио и померио земљомерски знак, на тај начин што је почупао дрвене колце и металне шипке, означених димензија, које су претходног дана постављене у поступку уређења међе Основног суда у Прокупљу Р1 1560/21 у присуству судије тог суда Стане Симоновић од стране геодета Александра Богдановића, при чему је био свестан дела и хтео његово извршење и био свестан противправности и забрањености дела.

Кривично дело спречавање и ометање доказивања из члана 336. КЗ, инкриминисано је у оквиру главе XXX Кривичног законика, која обухвата групу кривичних дела против правосуђа, чији је објект заштите нормално и законито функционисање правосуђа. Конкретном инкриминацијом из члана 336. КЗ, пружа се кривичноправна заштита доказивању, односно предузимању процесних радњи доказивања у судском поступку и другим поступцима, који се воде пред државним органима.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, затим, заштитни објект предметног кривичног дела, као и чињенични опис дела у изреци побијане правноснажне пресуде, према коме услед противправних радњи, које је предузео окривљени, није повређено или угрожено имовинско право, односно нанета штета ББ, то, по налажењу Врховног суда, ово лице нема својство оштећеног у предметном кривичном поступку, нити је „друго лице“, које би захтев, у конкретном случају, за накнаду штете, могло захтевати у парничном поступку. Сходно изнетом, по оцени овог суда, ББ нема својство овлашћеног подносиоца имовинскоправног захтева, без обзира што је у записнику Основног јавног тужиоца у Прокупљу констатовано да је исти испитан у својству сведока оштећеног и да је том приликом истакао имовинскоправни захтев.

У оваквој кривичноправној ситуацији, није било законских услова да суд одлучи о имовинскоправном захтеву, који је поднет од стране неовлашћеног лица- ББ.

У вези са изнетим, Врховни суд указује и на одредбу члана 258. став 4. ЗКП, којом је, поред осталог, прописано да ће суд у пресуди којом окривљеног оглашава кривим, овлашћеном лицу досудити имовинскоправни захтев у целини или делимично, а за вишак упутити на парнични поступак. Дакле, у наведеној одредби је јасно означено да ће суд у осуђујућој пресуди одлучити о имовинскоправном захтеву, само у ситуацији када је исти поднет од стране овлашћеног лица, што у конкретном предмету није био случај.

Из изнетих разлога, изрека побијане правноснажне пресуде није ни могла да садржи одлуку о имовинско правном захтеву, у смислу члана 424. став 1. тачка б) ЗКП, а како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца.

Неосновани су и наводи захтева Врховног јавног тужиоца, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 424. став 1. тачка 8) ЗКП, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП, прописано је да трошкови кривичног поступка обухватају, поред осталог, нужне издатке оштећеног и његовог законског заступника, као и награду и нужне издатке његовог пуномоћника.

Имајући у виду цитирану законску одредбу, а при чињеници да сведок ББ, нема својство оштећеног у овом кривичном поступку, из претходно изнетих разлога, то није ни било услова да суд у изреци пресуде одлучи о трошковима кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП, јер се ти трошкови односе искључиво на нужне издатке оштећеног и његовог законског заступника, као и на награду и нужне издатке његовог пуномоћника.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић